

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөдөө аж ахуйн бирж ХХК-ийн 2023 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2024/21/НА-СТА-ТӨА

Цахим хуудас: www.audit.mn
Улаанбаатар хот
2024 он

Санхүү нийцлийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер Ч.Болд
Утас: 260512 Цахим хаяг: Boldch@audit.gov.mn
Ахлах аудитор С.Бат-Эрдэнэ
Утас: 261628 Цахим хаяг: bat-erdenes@audit.gov.mn
Цэгцтөв богд аудит ХХК-ийн захирал Н.Цэрэнханд
Утас: 99901517 Цахим хаяг: tsegtstuvbogd@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ГХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БИРЖ ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Ц.БАТСАЙХАН
ТАНАА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.03.15 № 07/680
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Хөдөө аж ахуйн бирж ХХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь шинж чанарын хувьд материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Хөдөө аж ахуйн бирж ХХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлүүд нь бидний тогтоосон 70.6 сая төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс өндөр бөгөөд Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1.1, 31 дүгээр зүйлийн 31.3.2, ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2, 44 дүгээр зүйлийн 44.1, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.5, 13.7-д заасантай тус тус нийцээгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Гадаад валютын ханшийн хэлбэлзэл, ялангуяа гол экспортлогч улс Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын юаны ханш өмнөх онтой харьцуулахад 8.7 хувиар өссөн, өмнөх оны хэрэгжээгүй гэрээний 2,500.0 сая төгрөгийг хүлээн авсан байна.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Худалдан авах ажиллагааг үндэслэлтэй төлөвлөж, зохион байгуулаагүйгээс нийт 182.4 сая төгрөгийн ажил үйлчилгээний худалдан авалтыг хувь хүн, хуулийн этгээдтэй 14 шууд гэрээ байгуулж гүйцэтгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Хөдөө аж ахуйн бирж ХХК нь 2023 онд 18 аймгийн 70 сумын 86 хоршоотой байнгын бус гишүүний гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж, 220 удаагийн арилжаа зохион байгуулж 1662 хэлцлээр хийж, нийт 968.2 тэрбум төгрөгийн арилжаа хийсэн байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй байна.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

ХОЁР. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ЗОРИЛТОТ ТҮВШНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛ**2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан**

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ	-	-
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө	-	-
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	949,553,929.32	4,460,352,687.07
1.1.2	Дансны авлага	2,027,583,444.94	2,090,811,939.31
1.1.3	Татвар, НДШ-ийн авлага	84,569,031.76	-
1.1.4	Бусад авлага	17,542,033.00	17,472,315.50
1.1.6	Бараа материал	7,966,033.58	11,905,674.36
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	73,962,006.00	37,164,156.00
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	3,161,176,478.60	6,617,706,772.24
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө	-	-
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	1,998,116,561.12	1,814,874,318.00
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	1,509,105,178.69	1,450,665,127.86
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	3,507,221,739.81	3,265,539,445.86
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,668,398,218.41	9,883,246,218.10
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	-	-
2.1	Өр төлбөр	-	-
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр	-	-
2.1.1.1	Дансны өглөг	-	16,805,177.54
2.1.1.3	Татварын өр	184,298,781.40	553,055,141.09
2.1.1.12	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	3,900,000.00	900,000.00
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	188,198,781.40	570,760,318.63
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	188,198,781.40	570,760,318.63
2.3	Эздийн өмч	-	-
2.3.1	Өмч: -төрийн	1,021,700,000.00	1,021,700,000.00
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	10,000.00	10,000.00
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	5,458,489,437.01	8,290,775,899.47
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	6,480,199,437.01	9,312,485,899.47
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	6,668,398,218.41	9,883,246,218.10

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөр	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	7,058,341,750.78	5,604,367,138.10
3	Нийт ашиг (алдагдал)	7,058,341,750.78	5,604,367,138.10
4	Түрээсийн орлого	9,000,000.00	-
5	Хүүгийн орлого	30,406,546.39	31,010,130.62
8	Бусад орлого	83,851,824.74	2500,622,382.00
9	Борлуулалт маркетингийн зардал	156,569,532.73	299,545,000.00
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	5,754,432,686.05	3,903,462,334.33
12	Бусад зардал	120,433,492.53	125,735,599.94
14	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	(18,924,015.93)	
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	1,131,240,394.67	3,807,256,716.45
19	Орлогын татварын зардал	115,447,594.56	380,961,411.52
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	1,015,792,800.11	3,426,295,304.93
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	1,015,792,800.11	3,426,295,304.93

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Өмч	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	6,328,146,636.90	7,349,856,636.90
3	Залруулсан үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	6,328,146,636.90	7,349,856,636.90
4	Тайлант үеийн цэвэр ашиг	-	-	1,015,792,800.11	1,015,792,800.11
7	Зарласан ногдол ашиг	-	-	1,885,450,000.00	1,885,450,000.00
9	2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	5,458,489,437.01	6,480,199,437.01
10	НБББ-н өөрчлөлтийн нөлөө адааны залруулга			(86,112,442.47)	(86,112,442.47)
11	Залруулсан үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	5,372,376,994.54	6,480,199,437.01
12	Тайлант үеийн цэвэр ашиг	-	-	3,426,295,304.93	3,426,295,304.93
15	Зарласан ногдол ашиг	-	-	507,896,400.00	507,896,400.00
17	2023 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	8,290,775,899.47	9,312,485,899.47

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	-	-
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	351,067,036,797.68	385,347,865,333.68
	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	7,124,431,074.14	5,418,956,811.18
	Бусад мөнгөн орлого	343,942,605,723.54	379,928,908,522.50
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	349,870,661,482.99	381,166,343,209.45
	Ажиллагчдад төлсөн	941,786,527.00	1,075,596,937.21
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	281,579,436.08	358,448,067.08
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	13,451,010.37	14,721,724.52
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	191,196,923.27	35,328,705.99
	Түлш, шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	21,561,209.09	1,350,000.00
	Татварын байгууллагад төлсөн	479,867,327.98	134,364,353.06
	Бусад мөнгөн зарлага	347,941,219,049.20	379,546,533,421.59
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	1,196,375,314.69	4,181,522,124.23
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	-	-
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	30,406,546.39	31,010,130.62
	Хүлээн авсан хүүгийн орлого	30,406,546.39	31,010,130.62
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	200,419,580.00	193,837,097.10
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	180,519,580.00	38,837,097.10
	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	19,900,000.00	155,000,000.00
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	(170,013,033.61)	(162,826,966.48)
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	-	-
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	-	-
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,885,450,000.00	507,896,400.00
	Төлсөн ногдол ашиг	1,885,450,000.00	507,896,400.00

3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(1,885,450,000.00)	(507,896,400.00)
5	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(859,087,718.92)	3,510,798,757.75
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,808,641,648.24	949,553,929.32
7	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	949,553,929.32	4,460,352,687.07

2.5 Эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

д/д	Эдийн засгийн үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Төсөв	Гүйцэтгэл	Зөрүү	хувь
1	а) Арилжааны хэмжээ	тонн	27,172.64	42,551.61	15,378.97	156.6
	Ноолуур	тонн	6,183.31	6,183.31	-	100.0
	Хонины ноос	тонн	9,789.27	9,901.60	112.33	101.1
	Тэмээний ноос	тонн	1,251.93	962.50	(289.43)	76.9
	Ямааны завод ноос	тонн	2,029.23	2,244.50	215.27	110.6
	Хонины завод ноос	тонн	202.23	227.70	25.47	112.6
	Тосны ургамал	тонн	4,716.67	18,632.00	13,915.33	395.0
	Арьс шир	ширхэг	3,000.00	4,400.00	1,400.00	146.7
1	б) Арилжааны дүн	тэрбум.төг	915.80	941.15	25.35	102.8
	Ноолуур	тэрбум.төг	838.19	838.19	0.00	100.0
	Хонины ноос	тэрбум.төг	18.14	16.19	(1.96)	89.2
	Ямааны завод ноос	тэрбум.төг	43.41	47.83	4.42	110.2
	Тэмээний ноос	тэрбум.төг	10.60	7.89	(2.71)	74.5
	Хонины завод ноос	тэрбум.төг	0.25	0.36	0.10	140.4
	Тосны ургамал	тэрбум.төг	5.19	30.67	25.48	591.1
	Арьс шир	тэрбум.төг	0.01	0.01	0.00	137.5
2	Нийт орлого	мян.төг	5,519,918.64	8,135,999.65	2616,081.01	147.4
3	Нийт зардал	мян.төг	4,396,303.90	4,328,742.93	(67,560.97)	98.5
4	Татварын өмнөх ашиг	мян.төг	1,123,614.74	3,807,256.72	2,683,641.98	338.8
5	Цэвэр ашиг (алдагдал)	мн.төг	1,011,253.27	3,426,295.30	2,415,042.04	338.8
6	Нийт төсөвт төлөх татвар:	мян.төг	546,163.27	869,672.82	323,509.54	159.2
	а) Орлогын татвар	мян.төг	112,361.47	380,961.41	268,599.94	339.0
	б) ХХОАТ	мян.төг	121,219.36	130,263.34	9,043.98	107.5
	в) ЭМНДШ	мян.төг	312,582.44	358,448.07	45,865.63	114.7
7	Нийт ажиллагсдын тоо	мян.төг	36.00	36.00	-	100.0
8	Нийт цалингийн сан	мян.төг	1,398,355.00	1,374,801.68	(23,553.32)	98.3
9	Хөрөнгө оруулалт	мян.төг	166,590.00	163,837.10	(2,752.90)	98.3
10	Борлуулалтын 1 төгрөгт ногдох зардал	мян.төг	0.80	0.77	0.03	66.8

ГУРАВ. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 2,500.0 сая төгрөгийн 1 алдааг¹ залруулав.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Ажил гүйлгээ үйл явдлыг зөв дансанд ангилж бүртгэсэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна	1	2,500,000.0			1	2,500,000.0	1	2,500,000.0				
Дүн	1	2,500,000.0			1	2,500,000.0	1	2,500,000.0				

Аудитаар нийт 209.8 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэнд 2 албан шаардлага хүргүүлж, 2 зөвлөмж өгсөн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс										
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Бэлэн мөнгөний орлогын баримтыг урьдчилан дугаарлаагүй, нярвын хүлээж авсан баримтаар нягтлан бодогч ажил гүйлгээг бүртгэсэн, бараа материалын зарлагын шаардах хуудасны гарын үсгийн бүрдэл дутуу байна.	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Үндсэн хөрөнгийн дансанд элэгдлээрээ анхны өртөгөө нөхсөн 672.4 сая төгрөгийн 248 нэр төрлийн ашиглагдаж байгаа үндсэн хөрөнгөд дахин үнэлгээ хийх, үнийг шинэчлэн тогтоох талаарх саналыг боловсруулж ТӨБЗГ-т хүргүүлж, шийдвэрлүүлээгүй байна	1						1	-			-	-
Компанийн гүйцэтгэх захирлын 2023 оны А/87 тоот тушаалаар Үндэсний их баяр наадмыг Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын хэмжээнд зохион байгуулахад 27.4 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.	1	27,418.0	-	-	1	27,418.0	-	-			-	-
Худалдан авах ажиллагааг үндэслэлтэй төлөвлөж, зохион байгуулаагүйгээс нийт 182.4 сая төгрөгийн ажил үйлчилгээний худалдан авалтыг "Мэдээлэл нийтлэгч" гэх хувь хүн, хуулийн этгээдтэй 14 удаагийн шууд гэрээгээр гүйцэтгэсэн	1	182,400.0			1	182,400.0						
Дүн	4	209,818.0	-	-	2	209,818.0	2	-	-	-	-	-

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитаар 2,942.7 сая төгрөгийн зөрчил илэрснээс 2,942.7 сая төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, 2 зөвлөмж өгсөн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс			
			Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил						
Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 1,102.5 сая төгрөгийн 24 гүйлгээ, зарлагын 1,314.1 сая төгрөгийн 75 гүйлгээ, тендэрт шалгарсан болон шалгараагүй оролцогчийн талаарх товч мэдээллийн 243.2 сая төгрөгийн 3 мэдээлэл, төсөв, өмч, хөрөнгө,	1	2,942,667.00	1	2,942,667.00	-	-

мөнгө зарцуулах шийдвэрийн 282.9 сая төгрөгийн 26 мэдээллийг тус тус байршуулаагүй байна.						
Дүн	1	2,942,667.00	1	2,942,667.00		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил						
Компанийн эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшинд төсөвт оруулах ногдол ашгийг төлөвлөж, тайлагнаагүй байна.	1	-	-	-	1	-
"Компанийн дүрэм"-ийн 11 дүгээр зүйлийн 11.5 -д "ТУЗ нь компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлд зааснаас бусад дараах бүрэн эрхтэй байна" гэж заасан бүрэн эрхэд төсөв хөрөнгө зарцуулахтай холбоотой эрх зүйн зохицуулалтгүй байна.	1	-	-	-	1	-
Дүн	2				2	-
Нийт дүн	3	2,942,667.00	1	2,942,667.00	2	-